Lesnícky náučný chodník Dunajskými luhmi

Kraj:	Trnavský
Okres:	Dunajská Streda
Geomorfologická jednotka:	Podunajská rovina
Geologická jednotka:	neogénna panva
Chránené územia:	Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy
Prístup:	bus Gabčíkovo, priehrada a pešo asi 5 km na hrádzu po červenej turistickej značke cez turistické rázcestie Gabčíkovo, prístav smerom na rázcestie Dekan, horáreň
Východiská:	Gabčíkovo, hrádza s cyklotrasou medzi lokalitami Gabčíkovo, prístav a Dekan, horáreň
Trasa:	Gabčíkovo, hrádza – k Bačianskemu ramenu – plavba po Bačianskom ramene
Dĺžka, prevýšenie:	0,5 km pešo k štartu plavby a 1,5 km okružná plavba, bez prevýšenia
Čas prechodu:	10 min pešo a 0,5 h plavba
Počet zastávok:	6
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, lesnícke, ochranárske

Typ chodníka: a) pešia časť – samoobslužný, líniový, obojsmerný, celoročný; b) časť s plavbou – len

so sprievodcom, okružný, letný (od 1. mája do 15. októbra v čase 9 – 14 h)

Nadväznosť na turistickú značku: Prístup k náučnému chodníku po červenej turistickej značke.

Rok otvorenia: 2005

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Lesy SR, š. p., Odštepný závod Levice, Lesná správa Gabčíkovo, Parková cesta 556, 930 05 Gabčíkovo, tel. 0918 334 060

Poznámka: (1) Odborného sprievodcu pre plavbu možno v sezóne vyžiadať telefonicky (pozri kontakt vyššie). (2) Max. počet účastníkov plavby je 15. (3) Na trase sú vybudované oddychové miesta.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Vodné dielo Gabčíkovo. Viacúčelové vodné dielo vybudované na rieke Dunaj na juhozápadnom okraji Podunajskej roviny medzi Bratislavou a Gabčíkovom. Bolo pôvodne budované ako súčasť Sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros (SVD G-N), ktorej spôsob spoločnej prípravy, realizácie a prevádzky určovala medzištátna zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Maďarskou ľudovou republikou zo 16. septembra 1977. Táto sústava vodných diel bola navrhnutá tak, aby splnila viacero účelov na úseku Dunaja od Bratislavy po Budapešť, kde čiastočne tvorí štátnu hranicu, a na jeho priľahlých tokoch a územiach, najmä ochranu územia pred veľkými vodami Dunaja, umožnenie prakticky celoročnej lodnej dopravy na celom úseku Dunaja od Bratislavy až po Budapešť pri zabezpečení plavebnej hĺbky 3,5 m, využitie energetického potenciálu Dunaja na úseku Bratislava – Budapešť a športovo-rekreačné využitie priľahlých území. Samotná výstavba SVD G-N začala v roku 1978, avšak v roku 1989 maďarská strana práce zastavila. Objekty na československej strane boli už z veľkej časti vybudované. Po sérii neúspešných medzivládnych rokovaní v rokoch 1990 – 1991 rozhodla vtedajšia československá vláda z dôvodu prehlbovania ekonomických a environmentálnych strát na slovenskom území dostavať aspoň vodné dielo Gabčíkovo (VDG) tzv. dočasným riešením („variant C“). Vybudovali sa nové objekty stupňa Čunovo v rkm 1 851,75, ktoré nahradili pôvodné spoločné objekty umožňujúce vytvoriť potrebnú zdrž Hrušov-Dunakiliti a umožnili odkloniť vody Dunaja. V rámci mnohoročného medzištátneho súdneho sporu Medzinárodný súdny dvor v Haagu v roku 1997 rozhodol, že zmluva z roku 1977 stále platí. VDG uviedli do prevádzky v októbri 1992. Tvorí ho viacero objektov: hať v Dunakiliti (celá v Maďarsku), zdrž Hrušov (medzi Bratislavou a Hamuliakovom, dlhá 16 km, s elektrárňou Čunovo a malou vodnou elektrárňou Mošoň; viac o nej v textoch k Dunajskému náučnému chodníku), prívodný kanál (zo zdrže Hrušov k vodnej elektrárni Gabčíkovo, v umelom utesnenom koryte vo výške nad terénom, dlhý 17 km, s malou vodnou elektrárňou Malé Gabčíkovo – S VII na výtoku zavlažovacieho kanála pod Bakou), stupeň Gabčíkovo (s vodnou elektrárňou, najväčšou na Slovensku s priemernou ročnou výrobou 2 200 GWh, a plavebnými komorami na medzinárodnej plavebnej ceste Rýn-Mohan-Dunaj) a odpadový kanál (od vodnej elektrárne Gabčíkovo do pôvodného koryta Dunaja pri Sape, dlhý vyše 8 km). Na základe medzivládnej dohody z roku 1995 prebieha spoločné maďarsko-slovenské monitorovanie prírodného prostredia ovplyvneného vodným dielom, ktorého výsledky určujú následné regulačné opatrenia v

koryte Dunaja a jeho ramenách.

Dunaj. Pozri samostatné heslo a obrázky (mapy) v > Dunajský náučný chodník

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Dunajské luhy. Chránené územie na západnom konci **Podunajskej roviny** pozdĺž Dunaja od Kopáčskeho ostrova (pri Slovnafte v Bratislave) po Veľkolélsky ostrov (pred Zlatnou na Ostrove v okrese Komárno) vyhlásené v roku 1998, pozostávajúce z piatich samostatných častí. Zaberá čiastočne plochu recentného (t. z. nedávno či aktuálne sa vyvíjajúceho) agradačného valu Dunaja, ktorý je osou svojrázneho územia so sústavou dunajských riečnych ramien a akumulačných depresií medzi nimi. Pre tvarovú i vývojovú podobnosť s normálnymi riečnymi deltami sa táto podunajská oblasť nazýva **vnútrozemskou deltou**. Vyvinula sa ešte pred zásahmi človeka do prirodzeného hydrologického režimu Dunaja pod miestom jeho prerezania sa cez Karpaty – pričom cca 12 km dlhý úsek toku Dunaja medzi Hainburgom an der Donau v Rakúsku a hradným vrchom v Bratislave môžeme označiť ako prielomový – a jeho vstupom do tektonicky poklesávajúcej severozápadnej časti Malej dunajskej kotliny, v ktorej rieka sedimentovala veľké množstvo štrkov a štrkopieskov prinášaných najmä počas povodní zo svojho horného toku. Takto vytvorená ramenná sústava sa po reguláciách a výstavbe vodného diela Gabčíkovo zachovala čiastočne už len v úseku od Dobrohošťa po Sap. V závislosti od hydrologických podmienok sa tu na pomerne malom území vyskytujú pestré a to aj vzácne či ohrozené spoločenstvá – lesné, vodné, mokraďové, lúčne aj psamofilné – so zastúpením chránených druhov napr. vodných rastlín otvorených plôch ramennej sústavy – lekno biele, leknica žltá, vzácna salvínia plávajúca, kotvica plávajúca, leknovec štítnatý a i.; v lúčnych spoločenstvách a v bývalých mŕtvych ramenách sú to vstavač ploštičný, v. vojenský, v. obyčajný, kruštík širokolistý, vemenník dvojlistý a i. V závislosti od výšky hladiny podzemnej vody a prípadných záplav na území lesa tu rastú vŕbové jelšiny, jaseniny s topoľom, dubom, hrabom či brestom a na najsuchších miestach drieňové dúbravy. Rozšírenie zoocenóz od vodných až po xerotermné je rovnako ovplyvnené najmä hydrologickými podmienkami. Zoogeograficky je územie pod vplyvom Panónskej nížiny, ale v dôsledku prepojenia Dunajom i Álp. Najviac sú tu zastúpené močiarne a vodné biocenózy a spoločenstvá lužných lesov (22 druhov ohrozených mäkkýšov, viac ako 1 800 druhov chrobákov – z nich je pozoruhodný najmä výskyt doteraz vo svete neznámeho druhu *Thinobius korbeli* –, reliktný hraboš severský). Osobitný význam má územie pre hniezdenie, zimovanie či migráciu vodného vtáctva s pravidelným výskytom vzácnych druhov vtákov (orliak morský, beluša malá, volavka purpurová a i.). V Dunaji a jeho ramenách sa vyskytuje najvyšší počet druhov rýb zo všetkých vodných tokov Slovenska – zo vzácnych a chránených druhov tu žije divá forma kapra (sazan), blatniak tmavý, šabľa krivočiara a býčko škvrnitý. V hraniciach CHKO leží viacero území európskeho významu a celá je súčasťou chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000) a celá je zapísaná do zoznamu mokradí medzinárodného významu (Ramsarská lokalita Dunajské luhy).

Názvy informačných panelov

1. Pozývame Vás na návštevu lesníckeho náučného chodníka Dunajskými luhmi
2. Zásady bezpečnosti pri plavbe
3. Dreviny lužných lesov
4. Ochrana a zakladanie lesných porastov
5. Drevo – surovina budúcnosti
6. Prírodné pomery Dunajských luhov

1
Pozývame Vás na návštevu
lesníckeho náučného chodníka Dunajskými luhmi.

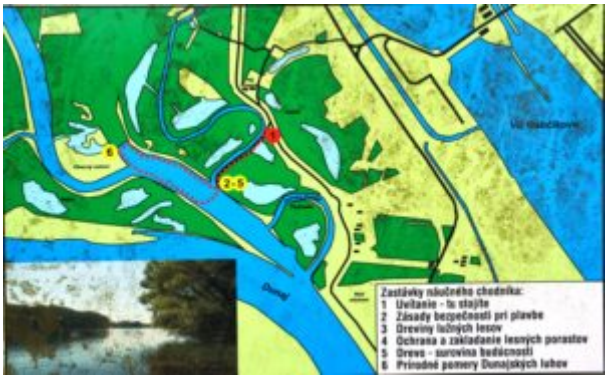

Zastávky náučného chodníka:
1 Uvítanie - tu stojíte
2 Zásady bezpečnosti pri plavbe
3 Dreviny lužných lesov
4 Ochrana a zakladanie lesných porastov
5 Drevo - surovina budúcnosti
6 Prírodné pomery Dunajských lužov

MAPY.CZ